

Poliittinen päätöksenteko (alkuperäinen otsikko)

Vaasaan tarvitaan pormestari (lehden toimitus muutti otsikon tällaiseksi)

Vaasassa siirryttiin reilu puoli vuotta sitten järjestelmään, jossa kaupungin johtaviksi virkamiehiksi valittiin poliittisesti sitoutumattomat johtajat.

Aika monet kuntapäätäjät Suomessa uskovat kunnallisessa johtamisessa pormestarimalliin. Vaasassakin keskusteltiin jonkin verran ennen nykyisen kaupunginjohtajan valintaa pormestarimallista, mutta se ei lyönyt ajatuksena läpi. Näillä näkymin kaupungin johtavilla virkamiehillä on edessään kymmeniä työvuosia viroissaan. Vertailuna voidaan todeta, että yrityksissä johto vaihtuu säännöllisin väliajoin.

Tutkimusten mukaan henkilö antaa parhaan työpanoksensa viidessä -kuudessa vuodessa, sama luultavasti koskee myös virkamiehiä. Tätä taustaa vasten kunnissa tarvitaan pormestarimallia, sillä se tuo säännöllisin väliajoin uutta potkua ja aktiivisuutta kaupungin johtoon.

Vaasan pormestarimalli voisi olla seuraavan valtuustokauden alusta ns. Turun malli, jossa on vahvistettu poliittista johtajuutta ja päätöksentekoa siten, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja on kokopäivätoiminen puheenjohtaja.

Miksi sitten poliittinen ohjaus ja johtajuus ovat tärkeää?

Kokopäivätoimista poliittista johtajaa tarvitaan jokapäiväisessä toiminnassa, sillä kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja eri lautakuntien puheenjohtajat saavat jatkuvasti kutsuja erilaisiin kaupunkimme kehittämistilaisuuksiin tai yhteistyötapaamisiin ym. Näihin tilaisuuksiin on työssäkävyn luottamusmiehen lähes mahdoton osallistua.

Päätoiminen kaupunginhallituksen puheenjohtaja voisi vaikuttaa nykyistä paljon enemmän päätösten valmisteluun hyvässä yhteistyössä virkamiesten kanssa. Päätoiminen kaupunginhallituksen puheenjohtaja valvoo ja vastaa, että poliittinen tahto eli kuntalaisten tahto toteutuu päätösten valmistelussa ja tietenkin myös itse päätöksissä.

Voiko tällainen malli toimia? Turussa malli on jo toiminut jo varsin pitkään, miksipä ei Vaasassakin? Jos se ei toimisi Turussa, siitä olisi varmaan jo luovuttu. On tietenkin sovittava pelisäännöt kuinka toimitaan. Valta ja vastuut on jo määritelty, joten niistä ei tarvitse sopia.

Tarvitaan myös puolueiden välinen poliittinen sopimus eli valtuustosopimus, joka on ikään kuin hallitussopimus, jolla sovitaan keskeiset tavoitteet valtuustokaudelle. Valtuustosopimuksen avulla voidaan saada esimerkiksi nykyistä paremmat terveystalot tai vaikkapa musiikkitalo Vaasaan. Nykyisin valtuustosopimuksen korvaavat jokavuotiset joulukuun budjettikokouksessa pidetyt "arpajaiset" jossa muutaman tunnin aikana äänestetään Vaasan keskeiset kehityssuunnat niin rakentamisessa kuin palvelujenkin kehittämisessä. Yksi syy Vaasan kaupungin henkilöstön kasvuun on tämän kaltaisessa päätöksentekoprosessissa.

Valtuustokauden kattava poliittinen sopimus tulisi tehdä kaikesta huolimatta, mennäänkö Turun malliin tai ei.

Seppo Rapo
Kok. Valtuustoryhmän pj.
Vaasa

Julkaistu Sanomalehti Pohjalaisessa 17.03.2012

Tässä linkki juttuun: http://www.pohjalainen.fi/mielipide/yleis%C3%B6lt%C3%A4/vaasaan-tarvitaan-pormestari-1.1163795?q=%22Seppo+Rapo%22&days=365&showResults=true&category_16=Online.Yleisolta

Kirjoitus käynnisti seuraavien päivien lehdessä jälkikeskustelun jossa haastateltiin eri puolueiden edustajia.